

**ԳԵՐՇ. Տ. ՆՈՐԱՅՐ ԱՐԲԱՍ. ՊՈՂԱՐԵԱՆԻ
ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԼԻՑԸ**

19 Դեկտեմբեր 1997-ին, մեզմե ան յաւետ կը մեկնէր Գերշ. Տ. Նորայր Արբ. Պողարեան: Իր մահով կ'անհետանար Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան անդամներէն, հայ մշակոյթի նուիրեալ սպասաւոր մը եւ անխնայ ձեռագրագէտ մը:

Կիրակի, 21 Դեկտեմբեր 1997, Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ Նորայր Արբ. Պողարեանի մահուան Ա. Տարեկիցը: Պատարագին ներկայ էր Պատրիարք Սրբազան Հայրը, Տ. Թորգոմ Արբ. Մանուկեան: Պատարագիչն էր, Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան: Ժառանգաւորաց վարժարանի դպրաց դասը, համալսարանի անդամներէն կերպով երգեց Կոմիտասեան Պատարագը, ղեկավարութեամբ դպրապետ Վարուժան Մարգարեանի:

Օրուայ քարոզիչն էր, Շնորհք Մ. Վրդ. Դասաբարեան, որ խօսեցաւ քարոզի եկեղեցական մասին եւ Աստուծոյ խօսքին վերանորոգիչ դերին մարդուս կեանքին մէջ: Անդրադարձաւ Նորայր Սրբազանի ստեղծագործ եւ արդիւնաշատ կեանքին, եւ հոգեւոր ու կրթական գործունէութեան: Այս կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն Նորայր Արբ. Պողարեանի հոգեւոր համար:

Պատարագէն վերջ, Միաբանութիւնը գլխաւորութեամբ Սրբազան Պատրիարք Հօր, ուղղութեամբ Թափօրով դէպի Ս. Փրկիչ գերեզմանատունը: Այնտեղ Նորայր Սրբազանի շիրիմին վրայ, մասնաւոր այգուցի արարողութիւն կատարուեցաւ:

Ապա, Միաբանութիւնը ուղղութեամբ Ժառանգաւորաց Սրահ, ուր հանգուցեալի հոգեւոր համար աղօթքէն յետոյ, հոգեւորն հրամցուեցաւ: Ներկաներէն, Պատրիարքարանի Դիւանատան ներկարատնի պաշտօնեայ Կարապետ Յակոբեան, յիշեց Նորայր Սրբազանի տեսչութեան շրջանը Նիւմիտից Դիւանէն, նշեց անոր նկարագրի գիծերէն՝ աշխատասիրութիւնը եւ ճշգրտագիտութիւնը:

Ապա, Միաբանութիւնը գլխաւորութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր, ուղղութեամբ Վանքի Սեղանատունը ուր հոգեհաշտ տրուեցաւ հանգուցեալի հոգեւոր համար: Վարդապետ Հայրեր անձնակազմ յուշեր վերբերին, նշեցին անոր վաստակին մեծութիւնը եւ մշակոյթի ժառանգը որ ձգեց իր ետին: Պատրիարք Սրբազան Հայրը, իր եզրափակիչ խօսքով եւ աղօթքով օրհնեց յիշատակը Նորայր Սրբազանին:

ԱՆՈՒՇԱՒԱՆ Մ. ՎՐԴ. ԶՂՋԱՆՆԱՆ

ԽՈՂԱԿԱՆ ՎԵՐԱՊԱՀ ՄԵՆԱԿԵԱՅԸ

ՍԻՈՆ Ամսագրի 1997 Յուլիս-Դեկտ. Թիւն ստանալուս, դառնակսկիծ զգացում մտածումով, տեղեկացայ Գերարժան Նորայր Արբ. Պողարեանի վախճանումին: Ան ոչ միայն Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան երիցագուն հոգեւորականն էր, այլ նաեւ ողջ հայ եկեղեցականներու տարեցը առաւել անգուցական երկերով հեղինակը:

Մտադիր ուշադրութեամբ կարդացի անոր անգին վաստակին իրաւամբ մերքողող գրութիւնները Իարձարագոյն եկեղեցականներուն եւ քանիմաց գրողներուն: Բռնորն ալ խոր հիացումով կ'անդրադառնային Հոգեւոր Սրբազանի միաբանական կեանքին, ուսուցչական եւ գրական արգասիքին, քանասիրական հմտալի մոտի եւ կարեւոր գործին: Անոր երկնատուր շնորհներու անփոխարինելի կորուստը ամէնու տեսակով մտահոգն էր:

Յիշուած անոր քաղաքական արժանիքներուն կրկին անդրադարձը յաւելում մը չկատարելուս, զանց կ'առնեմ:

Լուսահոգի Սրբազանի գլխաւոր յատկութիւններէն մին ալ Խոնուն Միապաղաղ Վերադարձի Երկինքին էր, վանական եպիսկոպոս արքեպիսկոպոս, հակադրութեամբ, մնալով անբնական կողմնակալ, հակառակ խորապէս գիտակ ըլլալուն պոտոր դիտումով անհրաւումներուն: Ան անայլայ մնաց իր դիտողի եւ վերլուծողի գիտակցութեան մէջ, միշտ մախանձախնդիր Ս. Աթոռի անաղարտ վարկին եւ փառքին: Հանդարտարարոյ Հոգեւոր Սրբազանը համամիտ չէր ժառանգաւորաց վարժարանի կարգ մը տեսչներու պոտոր վարքին աշակերտներէն ոմանց նկատմամբ: Մեսրոպ Սրբազանի յաջորդ տեսչներէն մին, 1934ին արգելի հանդիսացած էր Պարոյր, Յուսիկ, Միտոն եւ Պսակ վարդապետներու ձեռնադրութեան, մնալուն հակակրօնութեամբ, բայց Գուշակեան պատրիարք անտեսած էր անոր ժխտումը եւ ձեռնադրած գանձն: Այդ տեսչը մոյն սաղարմէն ունեցաւ նաեւ 1935ին Ազատ սարկաւազ Ինդոյեանի նկատմամբ, արգելի ըլլալով Ինդոյեանի ձեռնադրութեան զանազան յերիւրանքներով մինչեւ 1936 Օգոստոսին:

Երբեք չեմ մոռնար, 1935ին կը մտածէի հեռանալ: Այս մտալիկութիւն միջոցին Նորայր Վարդ. Պողարեան դասաւանդութեան դուրս գալուն, հանդիպեցաւ ինձի եւ հոգատար սրտովութեամբ պատուիրեց. - "Դու տեղդ մի շարժիր, ոչ ոք իրաւունք ունի բնդ հեռացնելու": Անոր այս քաջալերմանը սքափեցուց զիս հաստատ մնալու կրօնական ըլլալու կոչութիւն մէջ:

1975էն ետք ամէն անգամ պատրիարքի հրաւերով Ս. Աթոռ երթալուս 1985-1990, անպայման այցելեցի Լուսահոգի Սրբազանին իր անպաւնդ խօսքին մէջ, ուր անփոփոխ ան բնակեցաւ եւ գրեց աւելի քան 60 տարիներ: Անոր վախճանումը վերաբարձեց 64 տարիներու տագնապս եւ անոր նկատմամբ ունեցած երախտապարտութիւնս:

Երկնային երանաւետ հանգիստ Գերաշնոյ Սրբազանի ԻՐԱՒԱՍՈՂ ՀՈԳԻՈՅՆ:

ՀՄԱՅԱԿ ԵՊՍ. ԻՆՏԻՈՅԵԱՆ